

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2165/23
30.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Весне Дамјановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца “Banca Intesa” а.д. Београд, Милентија Поповића бр. 7Б, чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат из Новог Сада, Грчкошколска бр. 1, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Марина Стефановић, адвокат из Београда, Десанке Максимовић 8/1, ради дуга, вредност спора 3.431.232,15 динара, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Основног суда у Мионици П 282/22 од 3.2.2023. године, исправљене решењем истог суда П 282/22 од 4.7.2023. године, у седници већа одржаној дана 30.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Мионици П 282/22 од 3.2.2023. године, исправљена решењем истог суда П 282/22 од 4.7.2023. године у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка из става другог изреке пресуде Основног суда у Мионици П 282/22 од 3.2.2023. године, исправљене решењем истог суда П 282/22 од 04.07.2023. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени АА из ... да тужиоцу “Banca Intesa” а.д. Београд на име трошкова парничног поступка исплати износ од 155.912,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неосновани.

Образложење

Ожалбеном пресудом, исправљеном решењем истог суда, ставом првим изреке, одржано је на снази решење о извршењу Привредног суда у Београду Иив 3564/21 од 23.7.2021. године у односу на туженог – извршног дужника АА. Ставом другим изреке, обавезан је тужени АА да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати износ од 160.712,00 динара.

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући пресуду у целисти, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на жалбу туженог.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је закључио да жалба туженог није основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка због којих би побијана пресуда морала бити укинута.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле Уговоре о јемству бр. ... од 29.11.2017. године, бр. ... од 11.4.2018. године и бр. ... од 15.6.2018. године, којима се тужени обавезао да тужиоцу плати пуноважне и доспеле обавезе из Уговора о кредиту бр. ... од 29.11.2017. године, бр.... од 11.4.2018. године и бр. ... од 15.6.2018. године, закључених између тужиоца и непарничара ББ у износу од 1.500.000,00 динара, 1.000.000,00 динара и 1.500.000,00 динара, са припадајућим каматама из наведених уговора. Из стања дуга ББ према тужиоцу, на дан 16.7.2021. године, а по основу напред закључених уговора о кредиту, које стање тужени није оспорио, утврђено је да доспело потраживање тужиоца износи 3.224.134,24 динара, од чега камата износи 207.097,91 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, пре свега ценио истакнути приговор застарелости потраживања, али је закључио да је исти неоснован, имајући у виду да се потраживања тужиоца према туженом заснивају на уговорима о јемству, а не само на меницама. Суд сматра да нема основа за примену одредбе о року застарелости меничне обавезе, већ се има примењивати општи рок застарелости, а који није истекао, с обзиром на то да су обавезе из предметних уговора о кредиту доспеле тек 2019. године, а да је предлог за извршење поднет 22.7.2021. године. Са истих разлога првостепени суд сматра да је неоснован и приговор недостатка пасивне легитимације. Приликом одлучивања, првостепени суд се није упуштао у оцену пуноважности, односно ништавости предметних меница, сматрајући да то није од значаја за одлуку у овој правној ствари, из разлога што се обавеза туженог заснива превасходно на уговорима о јемству, а тек секундарно на издатим меницама, које су издате на основу уговора. Сходно томе, а како је предметно решење о извршењу Привредног суда у Београду Иив 3564/21 од 23.7.2021. године донето на основу веродостојних исправа, а према стању дуга на дан 16.7.2021. године и то и према овде туженом и према непарничару ББ, као солидарним извршним дужницима, ради наплате доспелих потраживања по напред наведеним уговорима о кредиту и јемству, суд је исто одржао на снази према туженом. Суд је обавезао туженог да тужиоцу плати и законску затезну камату на доспеле износе дуга почев од дана доспелости сваке појединачне

обавезе, па до 16.7.2021. године, као и законску затезну камату на главни дуг почев од 17.7.2021. године до исплате.

Надаље, увидом у уговоре о кредиту и јемству, првостепени суд је утврдио да се истима тужени као јемац платац обавезао да ће платити овде тужиоцу доспеле обавезе кредита непарничара ББ, са припадајућим каматама, те да је предметно потраживање тужиоца према наведеном непарничару доспело. Како је обавеза туженог према тужиоцу доспела, а висина исте није била спорна, то тужиоцу, сходно одредбама ЗОО, на висину доспеле главне обавезе припада укупан износ од 3.224.134,24 динара, од чега законска затезна камата од дана доспелости сваке појединачне обавезе износи 207.097,00 динара, које све износе је предметним решењем о извршењу обавезан на плаћање тужени према тужиоцу, па је првостепени суд у ставу првом изреке оставио на правној снази предметно решење о извршењу према туженом. Одлука о трошковима поступка донета је у смислу одредбе члана 153 став 1 ЗПП.

На утврђено чињенично стање, које Апелациони суд прихвата као правилно и потпуно, а које је релевантно за одлучивање о тужбеном захтеву, првостепени суд је правилном применом материјалног права одлучио о основаности тужбеног захтева и за своју одлуку у потврђујућем делу дао је јасне, довољне и правилне разлоге, које у свему прихвата и другостепени суд.

Ценећи жалбене наводе туженог, Апелациони суд сматра да је све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева првостепени суд утврдио потпуно и поуздано, на основу доказа које је ценио правилном применом одредбе члана 8 Закона о парничном поступку. Жалбом туженог чињенично стање није доведено у сумњу, нити су у истој истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази у смислу члана 372 Закона о парничном поступку.

Правилност примене материјалног права у погледу основа одговорности туженог произилази из закључка да се предметним уговорима о јемству, закљученим 29.11.2017. године, 11.4.2018. године и 15.6.2018. године тужени, као јемац платац, обавезао да тужиоцу плати пуноважне и доспеле обавезе из Уговора о кредиту бр... од 29.11.2017. године, бр... од 11.4.2018. године и бр... од 15.6.2018. године, закљученим између тужиоца и ББ. Како је потраживање тужиоца према ББ доспело, што произилази из закључених уговора о кредиту и стања дуга на дан 16.7.2021. године, то је сходно одредби члана 1004 ЗОО тужени дужан да као солидарни дужник плати тужиоцу дуговани износ од 3.431.232,15 динара (који чини главница од 3.224.134,24 динара и камата у износу од 207.097,91 динара) са законском затезном каматом на главни дуг почев од 17.7.2021. године до исплате. С тога, правилно је првостепени суд у смислу одредбе члана 460 став 4 Закона о парничном поступку одржао на снази решење о извршењу Привредног суда у Београду Иив.3564/21 од 23.7.2021. године у односу на туженог АА.

Наиме, одредбом члана 1004. став 3. Закона о облигационим односима прописано је да ако се јемац обавезао као јемац платац, одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника било од јемца или обојице у исто време (солидарно јемство).

У конкретном случају, из приложених уговора о јемству, од 29.11.2017. године, 11.4.2018. године и 15.6.2018. године, несумњиво произлази да се тужени обавезао као јемац платац, да одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и да поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника, било од њега, као јемца, или од обојице у исто време (солидарно јемство), па су неосновани жалбени наводи туженог да се у конкретном случају примењује двогодишњи рок застарелости предвиђен одредбом чл. 1019. Закона о облигационим односима. Такође, предметно потраживање тужиоца према туженом проистиче из уговора о јемству, а менице су према одредбама ових уговора само додатно средство обезбеђења тог потраживања, па чак и да је потраживање по издатим меницама застарело, то не би било од утицаја на обавезу туженог, као дужника из уговора о јемству, које застарева када застари основна обавеза за коју се јемчи по уговору о кредиту сходно поменутој одредби чл.1019 Закона о облигационим односима.

Имајући даље у виду одредбе чл. 360, 361, 362. и 371. Закона о облигационим односима, те да тужени, као јемац платац, није спорио да су предметни кредити пуштени у течај по закључењу уговора о кредиту и да кредити нису враћени у целости, као и да потраживања из уговора о кредиту застаревају у општем застарном року од 10 година у смислу члана 371. ЗОО, те да је тужилац, као извршни поверилац, предлог за извршење на основу веродостојне исправе поднео 22.7.2021. године, то потраживање тужиоца према туженом није застарело до подношења предлога. Са изложеног, првостепени суд је правилно оценио да је неоснован приговор застарелости туженог.

Неосновани су жалбени наводи туженог којима се указује да тужени није пасивно легитимисан, јер између тужиоца и туженог није закључен основни правни посао. Ово из разлога што је тужилац приложио и уговоре о кредиту непарничара ББ за које је тужени јемчио као јемац платац, уговорима којима се обавезао, према тужиоцу, као повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу корисника кредита, ако то овај не учини. Имајући у виду да пуноважност уговора о кредиту и уговора о јемству није побијана у законом прописаном поступку, то се на њима заснива и обавеза туженог, као јемца-платаца, да испуни доспеле неизмирене обавезе главног дужника, чије испуњење тужилац, као поверилац, може захтевати било од главног дужника, било од јемца или од обојице у исто време (члан 1004. став 3. ЗОО). С тога је тужени, као јемац платац, на основу закључених Уговора о јемству, у обавези да тужиоцу, као повериоцу, исплати обавезе из уговора о кредитима које су доспеле, а чију висину тужени није оспорио у току поступка, те је правилно првостепени суд одржао на снази решење о извршењу Привредног суда у Београду Иив 3564/21 од 23.7.2021. године, према овде туженом.

Без утицаја на правилност побијане одлуке су и жалбени наводи туженог којима се оспорава висина утуженог потраживања, имајући у виду да је тужени могао предложити извођење доказа вештачењем на околност обрачуна потраживања и доказати да је обавеза нижа од уписане, што је исти пропустио, јер предлог за извођење тог доказа није поднет до завршетка првог рочишта за главну расправу. Према одредби члана 7 и члана 231 став 2 у вези са чланом 228 Закона о парничном поступку, парничне странке су дужне да за своју тврдњу пруже доказе (правило о терету доказивања), а тужилац је пружио довољне и адекватне доказе о висини потраживања

(извод из пословних књига са стањем дуга главног дужника по основу предметних уговора о кредиту, на дан 16.7.2021. године), те је на туженом био терет доказивања чињенице да тражени и досуђени износ потраживања није тачан.

Нису од утицаја ни наводи туженог да суд није ценио приговор да меница није поднета на исплату, те да је тужбени захтев преурањен. Ово с тога што је меница коју је издао тужени бланко сопствена меница, са клаузулом "без протеста", што значи да садржи само минимум битних елемената, са овлашћењем имаоцу менице да унесе све остале битне састојке из члана 107 Закона о меници, како би меница остварила своја дејства. Право на попуну бланко менице безусловно обухвата право на уношење свих битних меничних састојака који недостају - меничне своте, места и датума издавања, доспелости и др. Како се ради о сопственој меници, то тужени као њен издавалац одговара за обавезу као акцептант у смислу члана 110 Закона о меници, а акцептант, према одредби члана 27 Закона о меници, обавезу плаћања менице преузима од дана њене доспелости. Дакле, за очување права из менице, међу којима је и право на наплату меничне суме на основу судске одлуке, није потребно подизање протеста у случају када је дужник (тужени) акцептант или издавалац сопствене менице. Код сопствене менице обавезује се само њен издавалац (трасант) да ће он меницу платити означеном лицу (ремитенту), па се у том смислу таква меница не презентира на акцепт, јер је издавалац менице (трасант) истовремено и трасант, па тужилац сагласно члану 52 став 1 Закона о меници не губи права из менице због пропуста да презентира меницу на исплату.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно о законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе, које је тужени истакао у жалби, али их будући да не могу довести до другачије за туженог повољније одлуке у овом поступку, није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396 став 1 и 2 Закона о парничном поступку.

Из изнетих разлога, применом одредбе члана 390 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке.

Међутим, решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке побијане пресуде је преиначено, с обзиром на то да првостепени суд није правилно применио материјално право. Тужиоцу сагласно одредбама чл. 150, 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку припадају трошкови за радње које су биле нужне и оправдане за вођење поступка и то на име заступања пуномоћника на једном одржаном рочишту у износу од 24.000,00 динара, увећани за трошкове судске таксе на тужбу и пресуду у износу од по 65.956,00 динара, што укупно износи 155.912,00 динара, све одмерено у складу са Тарифом о наградама и накнадама за рад адвоката и Таксеном тарифом важећим у време пресуђења. У одсуству доказа да је тужиоцу издат рачун о пруженим услугама са свим елементима рачуна прописаним Законом о порезу да додатно вредност, тужиоцу не припада право на накнаду увећаних трошкова (20%) по основу ПДВ-а.

Сагласно наведеном, Апелациони суд је на основу одредбе члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

Како је тужени успео у жалбеном поступку у незнатном делу и то у погледу одлуке о трошковима поступка, а одговор на жалбу туженог није био нужан, то

Апелациони суд странкама није признао право на накнаду трошкова другостепеног поступка, па је одлучено као у ставу трећем изреке сходно одредби члана 165 ЗПП.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић